

KALEVLANE

Kaugelt näen kodu kasvamas

Eesti Isamaalaste Ühingu häälekandja

TOIMETUS JA TALITUS: Lai 34, tel. 468-13.
TOIMETAJA KÕNETUNNID: kella 11—15.
TALITUS AVATUD: kella 9—17.

TELLIMISHINNAD:
1 aasta — Kr. 240, 6 kuud — Kr. 120,
3 kuud — 60 s. Aadressi muutmise 10 s.

KUULUTUSHINNAD:
teksti ees 10 s. mm, tekstis — 12 s. mm ja
kuulutuseküljel — 5 s. mm.

Nr. 7

Laupäeval, 13. mail 1933 a.

1 aastakäik.

Nagu lõpu algus.

**Rühmapoliitika
hukutab maa ja
rahva.**

Kui jälgida ametlike teateid valit-
suse kriisi kohta, siis tõrkab silma, et
iga kolmas sõna neis teadetes kõneleb
rühmadest: „Rühmad kaalusid seda kü-
simust“, „rühmad ei olnud sellega
nõus“, „rühmad ei ole seda küsimust
veel puudutanud“ jne., lõpmatuseni rüh-
mad ja rühmad — just nagu oleks ve-
rega lunastatud Eesti riiki selleks elu
kutsutud, et ainult kõikvõimsad rüh-
mad selles riigis võiks pillerkaaritada!
Kui vaadata seda pimesikumängu, mis
igal valitsuse kriisi ajal käimas on rüh-
majuhitide ja riigivanema kandidaatide
vahel, kus rida isikuid, nagu kaleidos-
koobis, riigivanema kandidaatidena ko-
daniku silmade eest mööda vilksatab,
siis ei saa küll teisiti, kui peab käed
kokku lööma ja ahastuses hüüdma:
„Emake Eesti, kuhu su kannupoisid
sind lõpuks välja viivad!“

Huvitava vaatepildi ses suhtes pa-
kab eriti praegune valitsuse kriis, mis
rahvusliku keskerakonna ja selle juhi
Jaani Tõnissoni algatusel väga kergel
käel välja kutsuti. Nüüd on kriisi väl-
jakutsuja selle lahendamisele niivõrd
ummikusse sattunud, et ei oska enam
teps orienteeruda, vaid käib kinniseot-
tud silmil ringi nagu pimesikumängija,
riigivanema kandidaate otsimas. Jälle
on vilksatanud kodaniku silmi eest
mööda tuttavad nimed — Einbund,
Päts, prof. Uluots j. t., kes igal valit-
susekriisi ajal on riigivanema kandi-
daadina õne katsunud, ja jälle on era-
konnade sõiduvees purjetavas ajakir-
janduses päev-päevalt esikohal teated,
et see ja see riigivanema kandidaat ole-
vat loobunud ja ettepanek järgmisele
kandidaadile tehtud. Ühe sõnaga: me-
haaniline värk kogu see meie valitsuse
kriisi ja selle lahendamise kriisi!

Kuid siiski, ühes asjas läheb praeg-
une valitsuse kriis eelmistest lahku ja
nimelt selle poolest, et praeguse riigi-
kogu esimehe Jaani Tõnissoni teguviis
kriisi lahendamisel on teised erakon-
nad ära vihanud ja päevakorralt
kerkib ka riigikogu esimehele usalda-

matus avaldamine. Seega siis ka riig-
ikogu esimehe kriis päevakorralt. Va-
litsuse kriisi kõrval ka riigikogu esi-
mehe kriis, nii et enam tegelast ei ole,
kes võiks uutele riigivanema kandidaa-
tidele ettepanekuid teha valitsuse mõi-
dustamiseks!

Mida ütleb aga kogu see pimesiku-
mäng kodanikule? Ta ütleb seda, et
meie senised kõikvõimsad erakonnad
on enese pankrotti viinud, et nad nüüd-
sest peale enam ei suuda ega oska riig-
ivankrit kuristiku servalt eemale ni-
hutada, vaid et see vanker paratama-
tult langeb kuristiku põhja!

Kas tohib aga seda lubada? Ei ja
tuhat korda ei! Need kangelased, kes
meile iseseisvuse ja vabaduse kätte võit-
sid oma elu ja vere hinnaga, pööravad
haudades teise külje, kui see sünniks,
kui nende ohvrite varal saavutatud ise-
seisvus ja vabadus nii kergel käel mõne
üksiku erakonnajuhi tujude rahuldami-
seks hukkuda lastakse. Meie ei tohi
seda lasta sündida. Meie peame kõik
abinõud käsile võtma, et päästa maa ja
rahvas krahhist, milleni erakondade
saamamehed riigi viinud.

Erakonnad, kui sarnased, on oma
mängu Eesti riigi ja rahva juhtimisel
läbi mänginud. Nad on jõudnud koda-
nikele näidata, kui kaugele nad on
suutnud Eesti riigi ja rahva iseolemise
viia. Nüüd seisavad nad katkise kõna
juures nõutult ning ei oska enam mi-
dagi ette võtta seisukorra parandami-
seks.

Aeg on käes, et kodanikul tuleb meie
erakondade tuusadele öelda mehelikult:
„Jätke see pimesikumäng ja ständu-
ge erru! Käed eemale juhtimise tööst!
Andke see töö meende teha, kes tunnevad
endis jõudu olevat ja oskust omavad
riigivankri juhtimiseks kuristiku kal-
dalt õigetele rööbastele!“

Kas meie erakondade juhtide silmad
on tõesti niivõrra pimedusega löödud,
et nad ei näe ja aru ei saa, kuhu nad
oma tegevusega Eesti riigi ja rahva on
juhtinud?! — ube —

Moiatants algab otjaft peale.

Päts andis eitawa vastuse.

Nüüd on ring läbi ja jõutud lähtepunkti tagasi. Kriis venib ja rahvas kannatab,
Toompeal aga aega küll vaitlaste tihi- ja iituhuvide eest maadlemiseks. Pätsi siäs-
tos potipõllumehe, loomulikul, jüüdistamap Jeffersonide ja ajunitte. Kes teab, võib
ju olla, et riigikogu esimees lõpupeel tahab laulupeol esineda riigivanemana... Wä-
hemasti tundub, nagu hakkaks nüüd Tõnisson tegema uut katset kabinetis moodustami-
sel. Ajunited tulevat laaja, mis saab truideft laasvõitjeist — riigipunastest — seda
meel ei teata.

Et aotame: kes kannatab, see viimaks laua elab

Kana kestab see pöörasus?

Kalendri-sõjas
tarvis tugevat
kätt.

Kogu maailm on äle läinud „me la-
kendri“ lüskemise, ainult piijete Põhjeri-
maa piijete marupenelaste liite ei saa leppi-
da kalendri muutmisele — ja juba 15 aast-
at läib seal normiline „müüföda“. Kagu
laadene, on wawal jürijäimel ette tulnud
laguni suuremaid demoukraziaone, wene-
laste efindejad rahwajaditid aga läinud
„wana tiili“ tagasi nurumise jägi riigiwa-
nema juures.

Kui teistele, et mõningail põhijail pole
walitsewail parteidele laulit patrio-
tise rongikait woi wabaahu-miiting, siis
toimitatle wiibimata tõige farmimate lās-
tude ja teelude alusel. Riigipunastest ja ma-
rupenelastest aga tohiwad talistamatult de-

moniteerida oma ehaifamaafuust, nende
protestid kuulatafse lahlesti ära ja nende
mürgeldufite pigistatafse ärs jdm kiini, ku-
na ilamaafuust mõttejail tobanifele tamat-
setatle palnida jultorw triiti- ja loosolefu-
wabafuiste piitrafuile näol.

Kana tohib lugu nenda tasta? Kas
meel laua mõimad wene popid ja tumebad
jõud hiritada Eesti riiflufe üle, kas laua
meel pidurdatafse patriootilife wainu kas-
tu ja arengut, kas laua meel saab hoogu
wõita wühulufusius rumalate wafside tē-
tel?

Eesti patriootid ootawad mõimudeft
wastust ja tegufid!
Kord majja!

Kinoteater

„DIANA“

Kopli tän.
nr. 2

Võluvaim eeskava Tallinnas!

1) „Mustlaste viimane kirk“

Heli-löökfilm 12 jaos. Peaosas: Vene balletin, iludus NIKITINA, JOSEPH SCHILDKRAUT ja ALFRED RODE, kuulus mustlasor-
kester kindlustavad selle filmi menu. Muu hulgas kannab Alfred Rode ette kuulsat Kalmanni valsi operett „Silvast“.

2) „Purustatud südamed“

Raske eludraama 8 jaos. Peaosas: CHARLES FORELL ja MAGDE EVANS.

3) Näitelaval: Suur divertissement parimate artistide kaastegevusel.

Suut Tartu mnt. 4.

Kino „MODERN“

Telefon 304-68

Veetlev iludus, kõikide
lemmik, noor ja meeldiv

Martha Eggerth, Szöke Szakal, Willy Eichberger
hooaja lõbusamas helioperetis

„Valsi joovastus“

(Keisri valsa)

Lõbus heliop. FRIEDRICH ZELNICKI lavastusel. Muusika: Nicodostal Johann Straussi motiividel. Filmi lööklaulud: „Täna olen õnnelikum inimene“, „Mis tarvis kalamarja, kui olen armunud“, „Mu süda ihkab uut armastust“.

II. Huvitav lisapala.

ESIETENDUSKINO

„Bi-Ba-Bo“

Viru tänav nr. 11.

Saruldane kahekordne eeskava

Joan Crawford

Anta Page,
Robert Montgomery,
John Miljan

loovad suurejooneliselt elufilmifoonia filmis

„Kannatamatud südamed“

1) „Kaks õnnelikku päeva“

Paul Hörbiger,

Claire Hömmer, Jacob Tiedle, Oscar Sima ja teised.

Suut hooaja moodide rewüü: muusikat, romantikat, draamat, farsit!

Seanside algus 8.30, 10.30, 12.30, 14.30, 16.30, 18.30. Kassa avat. kl. 12.30—10.0.

Pühapäeval, kl. 11. hom. E. Nam. ühingu korraldusel prof. Tennmann'i
tõne „Diktatuur ja demokraatia“. Sisepääs wabatahtliku maksu eest.

OLYMPIA

kino- ja miniatüürteater

Merepuiestee 10.

Suured rahvusvahelised naismaadlused

Osa võtavad paremad elukutselised nais-
maadlejad, kokku 15 paari. Igal õhtul ma-
leb 3—4 paari. Tähelepanu juhime se-
et mitte ära vahetada seninähtutega.

Maadlusi juhib lugupeetud arbitr MATVEJEV.
Maadluste algus kl. 1/2 10 õhtul.

Rodumaaalt.

Kommunistlikud rahvasaadikud hulgigaanitselid. Viimase ajal „kraadepoistid“ on jäänud hoopis vaikseks, kuna neid ajendavad riigipuhangad, sel rahvasaadiku kaardi näol olemas immunitet politsei vastu. Nii „gastronomid“ alles hiljuti **Alf ja Piis-tar** purjusid, nendest viist võtsid hoopis ja eeskujul **Laes** ning **Tamson**, kes Wiru tänawal löid joonud hulgigaanidena lärmi, peksates ning jõimates ka politseinikke.

Kallis põllutöödoda. Potipõllumeeste jilmatera — põllutöödoda, on mõõdunud tegewusaastal kulutanud ligi 52 miljonit rahva raha. Sellest üle poole miljoni on läinud waid juhatusliikmete sõidu- ja päe-marabadeks. Ei tea, mitu püüti mõid see summate peats kaaluma?

Ratirootlisel rongitõugud teelati. Wabadussõjalased, kes löid Eesti riigi, on nüüd nähtawasti tumistatud riigile farde-tawats elemendiks, sest walitsus teelas ära rongitõugud wabadussõjalaste päemadel Narwas, Tartus ja Tallinnas. Kuulda-wasti wabadussõjalaste juhid ei taha ar-westada selle teeluga. Jäh, tahtmatult meenub wana lugu pojaft, kes ajab majast wälja oma töowõimetu isa.

Eesti mootorpaat tabati Rootsi we-ter. Rootsi torpedopaat pidas Understeini juures kinni Eesti mootorpaadi „Mikaado“, mida kahtlustatakse piirituse salamees. Ru-na süüdistus on rajatud nõrgale alusele, siis arwatakse, et eestlased pääsivad terve nahaga.

„Ühisabi“ tallestas tegewuse sumiseks waheajaks. Ta senine läbikäit on olnud 25.000 fr., toetust on jagatud 18.749 juh-tumil, tööd (peamiselt käsitöö alal) on wõi-maldatud 6019 tööpäewa.

Töödud loomale tööle. Täna wu an-tatse Pärnuaale Leplaanes uubismaid ha-rimisele hädawõitluse korras, milleks esi-algu wõimaldatud 1500 fr. krediiti. Sel moel tahetakse riigi summadega luua seal rida uubistatuid. Tööle laadetakse 25 Järwafandi lastimabriku endist töölisi.

Niit ehitab. Ajad olewat küll ki-tjad ja riigikassas tühi, kuid Toompeal walit-suse ehitamis-nd ei lafe seda tüdagi ota-tada. Alles muratakse piile Kadrioru esi-nuuspalee ümber — ja sellest hoolimata ta-hetakse juba lähemal ajal algada uue suure-mate ehitistega Toompeal: kaawatatakse püstitada riigikogu hoowi — ministeeriu-

mi hoone juurest kuni Piia Hermani tor-nini — maja riigiarhiwi jaoks, Toompea põhjapoolse müüri äärde aga tuleks wõe-loridine riigiraamatukogu hoone. Kogu ehi-tusplaani teostamine nõuaks 25 miljonit.

Wälismaalt.

Rahwusjõetiallikutud allikpõlased Ber-liinis sooritajid laenuaamatukogudes „pu-hastustöö“, praakides wälja ning määra-tes häwitamisele kõik „mitteakia“ teosed. Preisi akadeemia heitis oma liikmete hul-gast wälja niiluguseid tuntud kirjanikud, na-on Thomas Mann, Jakob Wassermann, Georg Kaiser jne.

Nõutogude walitus tahab Range-Jda tälliksimust lahendada seega, et patub Jaa-panile müüa Jda-Hiina raudteed 300 milj. kuldrubla eest. Kuid Jaapan patub wõr-ratumalt wähem, andes mõista, et raud-teed wõib omandada hoopis rehwade abil. Hiina omalt poolt protesteerib selle ostu-müügi kawatsuse vastu, tugenehes wasta-male lepingule Wenega.

Austria kriitilised päewad. Polititil-ne feisuford Austrias on muutumas kriitil-i-seks. Dollfusji kabineti feisuforda peetakse rohtent kui kõikumaks. Rahwusjõetid, kel-lede wastu peamiselt on sihitud hiljuti maksima pandid muundriksed, peawad kõi-tal tormilisi protesti-meelawaldusi. Rõfku-põrgetel politsei ja demonstrantide wahel tarwitatakse rehwi. On mitu tuhat arreteer-iit.

Poola uus walitus kinnitati wabariigi prejidendi poolt, kusjuures oma kohtadele jäid kõik senised ministrid, wäljaarwatud pea- ja põllutööministrid. Uueks peami-nistris sai J. Zedrajewicz — tuntud wene-aeagne revolutsionäär ja Poola leegioonide eru-majoor.

Gandhi sureb. Peale kolmepäewalisi näljastreiki on Gandhi terwis muutunud wäga wiletsaks. Ta liigub waewalt ja kõ-neleb kustuwa häälega. Arstid kardawad, et nälginine lõpeb surmaga, nälginast aga Gandhi loobuda ei taha!

Saksa toodete wäljareedu ummitus. Wiimaste kuude jookkul on Saksa tööstu-se-toodete wäljareedu kaheksandatud wäga tuge-wasti, mille põhjuseks Saksa lehed arwawad wälismaail teostawat boikotti.

Rosenbergi pärga ei jallita. Londo-nis wiitibides asetas rahwusjõetiallik Rosen-berg maailmaajakajaks langenud inglise fõuri-te hanaale pärja, mis warustatud must-wal-

KÜÜSLAUGU-ONU PÄEVAKAJA.

Lood — toonekure pesadest, mood-sast Don Quijote'ist, räuskarast uulit-sast, ajakirjanduse suukorvist ja Pätsu nullidest.

Olen vihane, väga vihane! Ja sel-leks mul ka täieline õigus. Esiteks olen vihane, et Tartu linnapea abi ühes tar-kade professoritega pani ülikooli Bo-taanika aeda kurepesad ülesse; teiseks, et Jaan walitsusekriisi tegi ja kolman-daks — olen vihane wabadussõjalaste peale. Kurepesade suhtes arwan mina, et on ikkagi ettevaatamata noortele tütarlastele nii kardetawat hindu kui toonekurg — Tartu noorsoo hulka mu-gawalt pesitsemu asetada. Tuleks ni-melt iga kurepesa juure politsei walwe-post sisseseada, et asi kindlam oleks moraali suhtes. Muidu võib juhtuda, et selle kelmika linnu poolt süa mau-ilma poetatud babyde hull suureneb nii, et kitsaks hakkawad jääma meie kulu-kad lastekodud, kus niisuguse põngerja kasvatamine minna maksma üks mil-jon senti aastas. Kindel on, et koda-nikule varsti veeretakse kuula uus „toonekure kriisi“ lõbustusemaks.

Juba paar nädalat maadleb wana Jaan nagu Don Quijote tuuleveski ti-badega tema enese poolt tehtud walit-suse kriisiga, kusjuures Ilmar Sancho Pancha'na (Sancho Pancha, tõlkes: „põrsa magu“, oli Don Quijote'i tru-u teener ja saatja tema kummalistes wõi-lustes) truiste kaasa aitab. Walitsuse kriisist saavad nad, peale selle kui igal lahti lastud ministril oma kolme kuu palk taskus, nüüd kindlasti üle. — Praegusel kriisil ja rahawaesel ajal riis-na kena äri. — Räälam on lugu

ge-punase lindi ja haakristiga. Mõljapäe-wal sõitis keegi inglase autos hanaajamba juure, purustas natside pärja ning rebis lindi tatti.

Bolliwia-Paraguay sõda wõtab ikka enam hoogu ja muutub metfikumaks. Nii olemat Bolliwia lahinglennuks sõjapiir-konnas pommitanud Paraguay haiglat, sel-lest hoolimata, et wiimajel lehinud puna-feristi lipp.

„rüuskarast uulitsa“ ja „ajakirjanduse suukorviga“. Nii wanas kui ka uues põhiseaduses ei leidu paragrahvi, mis teeks „rüuskamise“ ainult walitsuse-meeste eesõiguseks ja lubaks suukorvi-tada lehemehi. Kellele suukorvi hä-dasti tarwis, on wanaduse nõrkuses viitslev „Postimees“ ja selle toimetaja-d. „Postimees“ oma wimase aja kal-latungidega teisiti mõtlejatele isku-tele ja asutustele on muutunud ümb-ruskonnale otse hädawõitluseks. Suukor-vi, Jaanile enesele ja tema lehe neegripoist-tele oleks otse hädatarwilik. Ulde jääb arusaamatuks, keda Jaan öieti „rüus-kara uulitsa“ all mõtleb. Kas neid 55 tuhandat kodanikku, kes oma heakspida-misel allakirjutasid Wabadussõjalaste kawale? Mina arwan, et on ülim aeg sel-leks, et rahwas astub oma peremehe õi-gustesse ja ütleb oma kõwa sõna tema käest ära läinud ja oma tasku huiwides Eesti riigiga sakkerdajatele sulastele Toompeal. Või peab rahwas sellega ra-hulikult leppima, kui tema esimene ko-danik K. Päts hindab Eesti Isamaalaste Ühingu ja Wabadussõjalaste Liitu koon-dunud kodanike liitsalt „nulliks kra-draadis“. See suur härra — Eesti ku-ninga kaldurustega — näib ära unu-stanud olevat, et üks on kõige pisem number numbrite seerias, ainult siis on tal väärtust, kui selle ü h e taha liatub hästi palju nullisid. Just need väike-sed nullid on võitnud Eesti iseseisvuse ning paigutanud Pätsu ja Tõnissoni nii kõrgetele aukohtadele. Argu need här-rad ja ka teised Eesti riigi walitsemisel rikkaks läinud ja soojadel kohtadel ist-wavad tegeliskid ära unustagu, et see „rüuskarast uulitsa“, nullid kraadraadis wõivad neid ka nendelt kohtadelt ära asetada.

Mis minule, Küüslaugu-onule, aru-saamatuks jääb, on see, et mis siis need wabadussõjalased müüd veel wahivad kui nad ei lähe Toompeale walitsust kokku seadma? Et meie patenteeritud poliitikategelased oma koduste tülide tõttu sellega enam hakkama ei saa, on ju päewaselge. Või põeb ka see kikk-mine sõnategemise haigust ja ei suuda jõuda tegudeni? Küüslaugu-onu.

GPU.

Tõsiasju hirmu ja õudsuse maalt.

Kinnitusselts „Rossija“ sisehoovis püstine suur wiiekordne hoone. Vanal ajal asus siin odav wõrastemaja, mil-lel puudus isegi otseühendus uulitsaga ja mida neljast küljest piirab wäline wiiekordne peahoone. See hästi peide-tud hoovimaja ongi ümber ehitatud „Üler. GPU Sisevanglaks“.

Paistab, nagu oleks saatust ise tule-vaste enamlaste eest hoolitsenud noil kaugeil päewil, mil neid majamurakaid ehitati. Tõepoolest, kust oleks GPU leidnud teise nii sobiva wangla just lii-na südames — wangla, mis absoluutselt kindel, mahukas ja seejuures — täitsa nägematu! Wangla, mida ei ümbritse ühtne müür, waid tshekistlike asutiste elav rõngas, kus kõigi wee majakorra ulatusel iga kongiakna vastas asub walv-sa GPU walwas aken!

Siia, sellesse sisevanglasse, satuvad-ki komendatuuriist kõik, kes jäänud kurna peale ning keda sellest momen-dist hüütakse „arreteerituiks“.

Igat uustulnukat üllatab esimesil hetkeil see terav kontrast, mis walitseb endise ja uue etaabi wahel. Tekib mul-je, nagu ei lahutaks neid kahte asutist ainult kitsas, asfaltteeritud hoowiriba, waid terve riigi lai territoorium. Ko-mendatuuriis oli ruum kasimata, korra-tu, käärikas; sealne ametkond esines kirju „internatsionaalina“, käitlus aga jättis mulje mingisugusest „Paariisi ja Novgorodi ristsugutusest“. Hoopis tei-ne õhkkond walitseb sisevanglas. See on määrnegi viimistlus, kehatunud ka-vakindlus, eeskujulik terwik.

Kogu ta administratsioon, algades ülemast ja lõpetades walvurite ning „Matildadega“ (koristajad), koosneb lätlasist — waikewaist, külmadest, truidest ja „kõigele“ walmis olevaist lätlasist. Need ei tööta palga pärast, need raudkindlad „revolutsiooni sam-bad“. Siin asutatakse peaaegu kuulma-tult, räägitakse pool-sosinal, täidetakse piinliku täpsusega kõik „eeskirjad“ ning ei vastata ainsalegi liigsele küsi-musele.

Ainult see, kes siin istunud mõne aja ning tutvunud wanglaoludega üksik-asjaliselt, ainult see suudab mõista, kui-das on võimalik terve Moskwa silma all hoida trellide taga mitusada inimest, eraldates neid muust maailmast sama põhjalikult kui Schlüsselburgi kindlu-seksi.

Arreteeritu tuuakse sisewangla kant-seisse, kus ta jälle läbi otsitakse (ju-ba neljandat korda!). Ainult erakor-raline õnnelaps või ülilosas mustkust-nik suudaksid nende puistamise järele kambrisse kaasa wiia plüatsijuppi või paberitükikest. Siiski, tihti peale nae-ratab õnn „vanadele kaladele“ siingi.

Pärast läbiotsimist ja kantselii-prot-seduuri satub arreteeritu viimaks wõ-rastemaja numbrituppa, mille kommu-nistlikud „spetsid“ tõepoolest on osa-nud muuta eeskujuliseks wangikon-giks. Selle ümberehituse jäljed torka-vad kohe silma. Aknaraamistiku wahe-le on monteeritud tugevad raudtrellid, ruudud ülalt kuni alla wõbatud walge wärviga. Pooleniste lahti käiwast õhu-

aknast aga paistab waid GPU vastas-aken ja kitsas ribake taewast. Ukseesse on lõigatud kolmnurkne piile-auk, wõti lukustab ukse waid wäljastpoolt. Veidi wõrrastav on waid parkett-põrand, wõr-reldes näotute naridega ja traditsiooni-lise „paraskiga“ (toober loomulikkude tarviduste rahuldamiseks ja solgi kalla-miseks). Uksele naelutatud sisekorra-määrustik ei jäta vähimaidki kahtlusi selle „wõrastemaja“ tõelise iseloomu suhtes. Kartsu ja „keldri“ ähwardusel on wangi-de keelatud pisimigi rahurik-kumine. Ei tohi wendelda täishäälega, ei tohi wahtida läbi lukuaugu ja piile-awause, ei tohi teha vähimatki katset ühenduse loomiseks wälismaailma või wangla teiste kambritega. Ülemuse iga käsk peab täpselt täidetama. Kõige wal-jumini on keelatud ka raamatute ning ajalehtede lugemine, samuti kui ka kokkusaamised omakstega ning ja-lutuskäigud. Vanadest sandarmi-walitsuse keelureeglitest erinevad need waid täiendawate kitsenduspunkti-de poolt. Absoluutse isolatsiooni saavu-tamiseks waadatakse wangi-le wäljast saadetud pakid kõige piinlikumalt läbi. Toiduained lõigatakse tükkideks, kon-servipurgid ja karbid awatakse, pesu harutatakse üles. Pakendpaber visa-tatakse ära või asendatakse uuega, isegi saadetud asjade nimistik kirjutatakse GPU,s ümber. Sisemise isolatsiooni teostamine on, teadagi, raskem, kuid ka sel alal on saavutatud nii mõndagi.

Ruumipuuduse tõttu paigutatakse üksik-kongidesse waid eriliselt tähtsaid wange, enamik aga istub üldkambris. Viimaste „asustamisel“ harrastatakse omapärast „pudru-kapsaite meetodit“:

igasse üldkambrisse kombineeritakse tingimata sotsialist, spekulant, walv-kaartlane, kassakrat, kohtu alla antud tshekist ja tarbekorral veel ka — mas-keeritud nuhk. Nende kategooriate esindajate arv mõnikord tõuseb kahe- ja kolmekordseks, kuid „Noa-laeva“ kontrastide-printsiip jääb muutmatuks. Niisugune eritüübiliste inimeste kom-plekteerimine takistab sidemete loomist ja kõrvaldab „mässude“ võimaluse.

Läbi piile-augu varitseb wange wal-vuri silm, läbiraakimiste katsed kopa-tamise teel (seinte või kütetorustiku pihta) toovad walju karistuse, peaaegu iga õo teostuvad kambrite „puistami-sed“. Kuid kõige rohkem tähelepanu pühendavad tshekistid wäljakäigu-koht-adele, kuhu wange lastakse kambr-i-kaupa kaks ja kolm korda päewas. Siin on „kirjavahetuse“ oht kõige suurem, mistõttu pärast iga kambri „visiti“ walvurid hoolikalt läbi waatawad klosetis kõik nurgad ja praod, pühivad sein-telt iga tähe ja kriipsu, korjavad põ-randalt ära pisimagi paberikese. Vahi-aluse klosetis viibimise ajal hiilivad walvurid ukse juure ja piiluvad läbi au-gu, kahtlastel puhkudel aga jäetakse üks üldse lahti, nii et wang on sunnitud „oma asju“ ajama pesunaiste ja koris-tajannade nähes, kes samas askeldavad. Eriti piinlik on see „väljaskäik“ nai-svangidele, keda tshekistid läbi augu pi-luvad isearanis hoolikalt. Ulde on naiswangide seisukord sisewanglas ää-rmiselt raske: nende kambrid paiknevad meeskambrite wahel, mistõttu kogu nende elu-olu jookseb mees-tshekistide silme all.

(Järgneb)

MEIE OMA JÕUD.

Lugemata kordi on meil kõnedes ja kirjutistes kuulda ja lugeda olnud meie rahva „väikseusest“. Tahes või tahtmata antakse sellega mõista meie jõuetust. Eeldatakse otse endastmõistetavalt arvulise võimu või võimetuse olulist tähendust. Jätatakse hoopis tähelepanemata nõnda nimetatud kvaliteet, mis avaldub üksikute sisulise, olulise väärtusena. Väga suurt lugu peetakse välis-väärtustest, välis-võimudest, vastandina oma jõule, oma väärtusele.

Eriti kurioosne on lugu kõmuliseks ja „äraandlikuks“ tembeldatud „hitlerluse propaganda“ juhul meie ajakirjanduses. Kasutatakse jühust „rahvuslikkudes“ ajalehtedes, et rahvuslasi huvitsid, rahvusliste sihtide taotlemist otse pea päle pöörata, kõik mõisted segi paisata.

Osa tegelasi, kes ei näi tundvatki ei rahva häda ega oma häda (viimast nähtavasti ei paista olevat) usuvad või ütlevad uskuvat meie rippumatuse kindlust ainult niikaua, kui suuremad naabrid — Vene ja Saksa riik — nõrkust kannatavad. Naabrite nõrkus olgu meie tugevus? See on traditsiooniline diplomaatide, militaristide ja poliitiliste ärimeeste arvamine. Kui kõrgeks tuleb seda moraali hinnata? Ja siiski on hulk optante aastate kaupa oodanud, et Venemaa kord „lahti läheks“, eromandust tunnustama hakkaks.

Osa neist, kes paraadidel leiavad toredaid patriootilisi lauseid, ütlevad neid ilusaid asju nähtavasti ainult naiivsetele kuulajatele. Kuidas siis selatada, et kommunistilised kalduvused meil nii avalikult pead tõstavad, nagu 1. mail ja vabadussõjalased osutuvad hädaohlikuks rahuaajal? Kus on siis see tõeline isamaalsus? Ja millised on siis need õiged isamaalsed eeldused ja alused?

Või ei ole kodanikul üldse enam midagi ütelda? Peab väikides pimedast peast kõik omaks võtma, mis talle öeldakse? Arvustada tohib ainult erakonna seisukohast, mitte milgi tingimisel lahus erakonnast. Erakond seisab kodaniku ja isamaa vahel, lahutab kodaniku isamaast ja kipub viimase asemikuks. Kodaniku jõud ja mõju on kunstlikult halvatud. Ja seda olukorda nimetatakse uhkusega „demokraatiaks“ ja tõstetakse hiigla lärmi, kui demokraatiat kodaniku seisukohalt meeletuletatatakse.

Kui sarnases imelikus õhkkonnas kõneldakse rahvusriiklusest, rahvuslikkusest, isamaalsusest, siis ei ole enam paljas juhusline mulje, vaid kurb tõsiasi, et kõik need kõlavad sõnad nende väljendajate mõttes tähendavad midagi muud, nimelt erakonna või kildkonna poliitikat ja selle säilitamist mahajäetud tõelise kodaniku arvel, kellele on jäänud ainult veel pime alistumise õigus. Arusaadav, et sarnase poliitika juures, kus ei ole enam demokraatiat õiges mõttes, vaid ainult oligarhia demokraatluse nimel ja arvel, rahvas omas õigluse janus usub ja loodab, et ilmuks praeguse nägematu, jagatud, seaduse tähega kavalasti varjatud „kõ-

va käe“ asemel uus, tugevam ja õiglasem „kõva käsi“ õige suunaga.

See lootus pole sugugi demokraatluse vastane, ammugi mitte isamaa vastane, ei tööliste ega tööandja vastane, vaid rahva vastase „moraali“ vastane. See lootus ja igatsus on kujunemas Messia lootuse sarnaselt tuleva juhi ootuseks, kelle hing on õiglasem ja rahvasõbralisem, kui praegune bürokraatlus, mis ei rahulda isegi bürokraate.

Sest nemadki pole kindlad homsele päevale. Kuidas on ometi tulnud, et enam millegi ega kellegi peale ei saa julge olla?

Tühi kott ei seisa püsti. See demokraatlus, mis halvab rahva jõudu ja nõuab rippumatuse tunnustamist, pole tühjast kotist mitte parem. Tõeline demokraatia on teise olemisega ja teise näoga. Ta ei nõua niipalju tegelaste austamist, kui rahva liigetes tõeliselt

oleva jõu tunnustamist ja selle rakedamist rahva terviku ühistes huvides.

Siin ilmneb suur vahe demokraatia ja „demokraatia“ vahel. Meil on kaks demokraatiat, kaks isamaad, kaks Eestit. Teine neist on ikka veel kujunemist ootamas, ja teine teotseb silmakirjaliste lööksõnade puistamisega, mille mõtet tuleb hinnata ja tõlgitseda olude ja isikute kohaselt, vilja järele, mida nad kannavad.

See arvustus ei tähenda sugugi meie rahvas oleva jõu salgamist, nagu kisatõstjad tahavad uskuma panna, vaid vastupidi — protesti rahva tõelise jõu seismapaneku vastu.

Rahva tõeline jõud — on tema üksikute liigete hinges. Hingeline jõud tarvitab küll tõukeid ja toitu välisilmast, üksiku seisukohast vaadates. Kuid jõud ise, määrav ja otsustav jõud on inimeses. Nagu üksikud isikud võivad ilmutada suurt jõudu ümbruskonna mõjutamises, nii ka iga väike rahvas, nagu vana Juuda, Kreeka ja Rooma.

Terve rahvusline poliitika igal alal, igas suunas ei tohigi liikuda muus suunas, kui selle jõu kasvatamiseks ja suurendamiseks.

Selle asemel leiab toetust hoopis vastupidine püüd: välisilma kuuluvate tegurite, otsekui ebajumalate kummardamine väga tühekihtselt viisil. Võimu-mehe ülem rõõm on teiste alandus ja sõnakuulmine, isiklik hiilgus ja „väline“ võim. Ärimehe huvi on välise varanduse ja raha kokkukujumine. Kasvataja huvi on õpilase kujundamine õpetaja näo järele. Ajakirjaniku huvi on oma või endale pealesurutud arvamise tembeldamine „avalikuks“ arvamiseks. Tõeliselt oma jõuga elavad üsna vähesed. Isegi usuelus lauldakse: „ei aita meie nõu ja töö, see on küll pea lõpnu!“

Seda jõuetust on kultiveeritud igatekanti, koolis, kirikus, kirjanduses, ametiasutustes. Ja siis leitakse äkki veel patuainaid isikuis, kes alati on kõik tuletanud inimese sisemisest jõust kui jumalaväärsest allikast. Just seda tavaline silmakirjaline poliitika ei luba ega salli. Ja seesama silmakirjalisus sunnib teda süüdistama süütuid ja sellega uuesti päästma kunstlikku jõuetust, loomuvastast halvatus.

Hale on näha seda väärpoliitikat kõigil aladel. Aga kõige avasemeisemal ja heatahtlikumal arvustusel kiputakse igal ajal suu kinni toppima, kahtlustuste ja moonutuste abiga.

Õnneks on aga rahval küllalt õigustatud enese- ja oma-jõutunnet. Niipea kui see on ärganud, otsib ta õiget väljendust. Ja ei puhka enne, kui ta leiab väljapääsu, nagu pais, mida keegi ei peata.

Nagu loodusejõud kõige vähema tõuke juures liikuma hakkavad, nii on ka inimese hingeelus.

Senine poliitika on olnud rahvale kangemaks kooliks, kui ükski teine. Rahvas on palju õppinud ja mõistab kindlasti oma kogutud tarkust rakedada uuele ehitavale tööle.

Aatom.

Rohkem vaimustust!

Kui vanade eestlaste sõjasarv isamaale hädaohu kuulutas, siis ruttasid leegitseva südamega mehed ja naised, noored ja vanad vaprusse vaimu tapalgule kaunima kodumaa kaitseks. Kui hilisema orjapõlve piinarikas päevatöö lõpule jõudis, siis siirdusid meie esivanemad rõõmsal punapalgel Taara tammikusse münemõtteid lahutama ja suuri plaane sepitsemas. Need ajad on ammu möödas, kuid mälestused nendest kestavad igavesti. Elame uuel ajajärgul ja uutes tingimustes, aga olukorra tõsidus sunnib ka käesoleval silmapilgul nendest esivanemate traditsioonidest kinnipidama, mille abil ülesvõrsus Kalevite kange sugu ja iseseisvuse saavutas maailmarahvaste peres. Vabaks saada on raske, kuna vabaks jääda on võimalik ainult siis, kui raskelt võidetud vabaduse kaitseks veel raskemad jõupingutused ohvriks tuuakse isamaa heakäekäiguks ja tulevastele põlvedele päranduseks. Eesti Vabadussõja kangelaslik vaim elab edasi ja seda näeme nendes sirgetes ridades, kes koondunud vabadussõjalaste lipu alla. On aga palju neid, kes Vabadussõja lahingutest osa pole võtnud, kuigi nad oma nõu ja jõuga tuleliini taga ennastalavavat aatetööd tegid vabaduskoidu valgusel. On palju vanu ja noori, mehi ja naisi, kellel Vabadussõjast osavõtt võimatuks osutus, kuid kelle südamed soojalt tuisuvad kalli kodumaa vastu. On palju arusaajaid ja teadlikke kodanikke, kes lahtiste silmadega näevad praeguste

võimutsejate salakavalat nõiaringi ja demonstreerivate punaste lippude varitavat hädaohu. Kõigi nende päralt on püha isamaalik vaim ja nende ülim püüe tohiks olla võidetud vabaduse kaitse ja jäädvustamine.

Vabaduskangelasel, olles oma suure töö teinud, varisevad aegade jooksul ükskhaaval manalasse, kuid nende mõteteosalistest ja tulevastest põlvdest peavad kasvama ja võrsuma uued kangelased, kes vabadusaadet igavesti kaitsma saavad eelkäijate vaprusse vaimu. Selle suure aate edasikandjaks töötab olla Eesti Isamaalaste Ühing, kelle ümber koondugu iga tõsine ja aus kodanik, kes oma hinge veel seni poliitilistele sahkerdajatele pole müünud. Nagu vanad eestlased, peame ka meie olukorra tõsidust hindama ja tihemalt koos käima, et vaimustuse tuluke ei vaibuks. Iga üksik liivatera kõrgel kaljurannal on tähtis tegur kalju olemasoluks, kuna üksiku tera väljalangemine teed valmistab teisele järeltulimiseks, mis aegade jooksul hävitava töö tulemusi näitab kõrge kalju kokkuvarisemise läbi.

Ühenduses peitub jõud, mille suuremaks teguriks vaimustust, ja seda peame enestes kõigi abinõudega hoidma, õhutama ja tõkkele viima isamaa kaitsmiseks, päästmiseks ja paremale järjele tõstmiseks.

K-in.

Meile kirjutatakse:

„PARADIIS“

Hiljuti lugesin Teie lugupeetud lehes „paradiisist“ Tartu postkontoris.

Ei võiks küll nimetada paradiisikuks eluks veel seda, kui abikaasad saavad kokku kahe peal umbes 120—130 krooni kuus palka 3-, 4- ja 5-liikmelise perekonna ülalpidamiseks.

Aga meie kuuleme igapäev, et nii paljudel pole mingit teenistust. Sageli kuuled pisarsilmi rääkivat noori haritlasi: „Kui mul oleks vaid 30-kroonise sissetulekuga koht kuus, oleksin õnnelik...“

Hiljutises artiklis olid kas puudulikkude andmete tõttu või mõnel muul põhjusel välja jäetud nii mitmed, kellede elu on tõepoolest „paradiis“ meie väikepalgaliste keskel. Näiteks olgu Tartu Telefoni-võrgu kantselei juhataja härra August Prangel abikaasaga, kes teenivad sealsamas kantseleis, saades kokku palka üle 200 krooni kuus. Peale selle on härra kantseleijuhataja veel Tartu posti-telefoni teenijate Hoiu-Laenukassa asjaajaja, palgaga 40 krooni kuus. Muide see on äärmiselt suur töötasu teenijate oma ettevõtte kohta, kus umbes 150 liiget — omad teenijad

— ja operatsioonitunde on nädalas 2.

Kõrge asjaajaja palk ei luba teostada kassa põhikirjas ettenähtud ühistegeliste asutuste õilsat sihti — olla abiks oma liigetele nii raha kogumises, kui ka odavamana protsendiliste laenude andmises. Postiteenijate kassa laenuprotsent, ehk küll pole ruumide üüri tasumist ega kütte, valgustuse ja teenimise kulusid kanda, püsib erapunkadega — äriliste ettevõtetele — ühel ja samal tasemel. Ja kuidas saabki ta olla madalam, kui isegi härra Prangeli ametpühkusel olles kassa juhatus palkab talte kuuks ajaks asetäitja?

Siin on küll tõeline „paradiis“ meie suguste ridades — lasteta abielupaar, 3 kohta käes juba rida aastaid, kokku umbes 250 kroonise sissetulekuga kuus.

Ja ise mõtled — mina küll nii ahne ei oleks! Ent see on väikepalgalise teenija mõte! Meist paljud on julmad ja südametud sõna tõsisest mõttes, nähes otse kisendavat viletsust ja puudust ümberriingi, ning mitte loobudes mõnestki kroonist, et anda elumõtet ka teisele!

Tartu postkontoris teenib veel rida

Diktatuur ja demokraatia.

Selle huimitava aine üle peab prof. Dr. E. Tennan pühapäeval, 14. mail, kino „Si-Ba-Bo“ jaalis oma järjelorrallile loengu. Nüna sisetähtsaks on wabatahtliku maku eest ja lugupeetud teadusmehe senised tõned alati waluvalt on trehwanud olle naelapea pihla, siis kindlasti talinlased ei jätta lajutamata seda juhtu, et tutwud pölewaima päewaläisimusega erapooletus walgustuses.

Loeng algab kl. 11. hommikul, torkabaja on Eesti Isamaalaste ühing.

Sinep silmas

Laulupidu Tallinnas ei tule.

Jah, tulbawärdt laaskodanikud, laulu- pidu — jeda kümmendamat ifta — Tallin- nas olema ei saa: riigi julgeolek ei võimal- da. Sieminister nimelt Feibis, et igasugu- jed isamaalaste rongikäigud laulupidu- nas olgu keelatud (see keeld, teadagi, ei käi wiigi riigipunkaste kohta, kuna meil riigipu- najad walitsewad maad ja rahwast kaitse- wad riigipunkaste). Laulupidu aga, näete, on juhtu rahwastikuline, mis teostuda võib maid rongikäikude korras. Seepärast: laulupidu jääb ära. Wähemasti — Tal- linnas. Ma ei tea, wõi olla Nehatu näi- tets ei kuulu laulupidu. Et teeme siis juba laulupidu Nehatus. Sents — näge- miseni!

Korraldajad.

Kord ma nägin, kuidas üks laulupidu malewõrma pealil webas soolaputlaste meest, kes mõõda minnes uulitel oli kü- narmutiga riivanud ta pronat. Päälik — pilt nagu wihmatus, rassis mehenäsfataga pool tundi tühjasti, kuni sai täiesti trellede taha. Jah, too päälik oli wäljas oma kül- jellu puutimatuise laul, temast arusaadaw jee politseilist ind ja energia.

Kuid hiljuti ma Kadriorus silmasin soo- tust teist pilti: linnaomendand lasti mõ-

kada ja tähtide wahel ning rahwapolitsei jaa- tel talutada laulupidu korras. Kest oli julgenud waadata linnaol. Siis, et te- kust komendandil tuli sihule pealikult ar- mutabeduse-koog: noormees ju ei puutu- nudki ta lemmikut, ainult waatas

Sitt moraali: Kodanik, kes sa laulupidu põhiseaduse määriaga, ära sa waata üle selle määri linnaol, see ei tõlba demokraatlikul maal!

Politseinikest on paubus.

Ündal Wene ajal — siis meil oli paari walla kohta üks kordnik. Nüüd, iseseiswaks saades, muretsesime kogu terve politseiwõle. Milleks nii? Aga waga lihtlast: ega meil tahju olgu laia tsaririigi warandusest — tehtagu seadga mistaht. Ent praegu on lu- gu teine: iga pult ja laastuots kuulub kogu eesti rahwale — siin peab walmama terane film, et kradid ei kannaks laiali.

Sõski, lubatagu kühda (kuni pole meel määsew amaliku hääle funktsionitamis- teem): kas ifta tõesti tubiseb Eesti nii hul- galistest riigimaraustest?

Märks: mille fofistat teegi laulwane meid — meie walmamat politseiwõle, jett po- litseiwõle polewat põhjust palja määsta politseiwõle direktorile. Mine ja n'd tea...

Billiard täiesti korras.

Rikkalik puhvel.

Restoraan-Võõrastemaja

„APOLLO“

Nunne t. 7. Tel. 437-58

Mängib suurendatud vene orkester.

Soojad remont. kabinetid.

Puhtad numbritoad.

Minnad tunduvalt alandatud.

Rongikäik

rahvuspühal.

õnnestus paremini, kui loodeti. Kand- vat osa etendasid, muidugi, vabadussõ- jalased, neile järgnesid arvuliselt noor- soolased, raudteelased ja kalevlased sa- dade lõkendavate tõrvikutega. Kellest aga rühmalehed mööda läksid täieliku vaikimisega, olid — isamaalaste read. Jah, mis teha, Eesti on vist muu- tunud juba niivõrt internatsionaalseks, et siin patriootiline waim hoopis salli- matu...

Talustes kõnedes Vabadusplatsil rõ- hutati, et meie „patenteeritud“ riigime-

hed ei oska ega taha midagi teha ma- ja rahva huvides, kuna neil paudub usk Eesti tulevikku. Pimedusest kostsid mõned provotseerivad revolvrüpaugud ja paar lühikest viilet, ent peab siiski ütleva, et demonstratsioon luhtus kõi- ge haledamal kombel punastele.

Esimeseklassi söögisaal

„GASTRONOM“

Viru t. 5, II. korral

Pakub alati suures väljavalikus maitsevaid lõuna- ja õhtusööke.

Kino.

MUSIKAALNE HELIOPERETT

„HELIOSES“

Juba kolmapäevast jookseb „Helioses“ musikaalne lõkoperett „Õo mustlased“, mil- les peaosalistena esinevad publiku lemmikud Jenny Jaga, Paul Kemp ja Hans Brau- sewetter. Filmilavastaja on siin teinud suure töö, saavutades rea omapärasusi ja ül- latusi, milliseid saavutisi süvendab sisu põne- vus ja haruldased hea muusika, nagu seda täie õigusega oodata võib heliloojalt Abraha- milt. Iseloomis huvitav on lõkklau „Eins, zwei, drei und vier...“, kuid ka filmis esma- kordselt ettekantav uus inglise valss pakub palju naudingut.

Filmi kangelas on noor kinomehaanik, kes, sattudes kurjategijate jõugu võimusesse, tutvub kummalise noore daamiga, milline selk- lusrikas tutvus, arenedes soojemaks vahekor- raks, toob otsustava pöördet nii armastajate eneste, kui ka nende kaaslase ellu.

Lõpuks olgu tähendatud, et see huvitar- ja ülatusrikas film jookseb kino „Helioses“ armastusväärse teenijaskonna tulunädala pu- hul, milline asiolu kinosõpru teatava määrat peaks kohustama.

„VALSI JOOVASTUS“

„Modernis“ jookseb hooaja lõbusaim sah- sakeelne helifarss-operett „Valse joovastus“. Originaalne intriig, palju naljakaid situat- sioone, teravmeelsust ja ilusat muusikat — seda kõike pakub mainitud lõkklau kütke- tava Marta Eggerthi, Willi Eichebergeri ja kuulsama koomiku Szöcke Szakalli kaastege- vusel.

Lisaks: helinädalaringvaade — viimaseid uudiseid.

Väljaandja: EESTI ISAMAALASTE ÜHING.

Vastutav ja tegevtoimetaja: ARNOLD KÖIV.

1-st maist kuni 1-se septembrini s. a. on meie kesklaos kontor,

Suur Kloostri tän. 10/12, juba

hommikul kella 8 avatud.

Palume tellimisi võimalikult varakult üles anda.

Telef. 487-86, 487-38.

Saku Õlletehas A.S.

Häälend sisse!

E. J. A. organiseerib pasunakoori.

Eesti Vabariigi Riigikohus on ära teelanud patriootilised rongkäigud, loodavad isamaa- lased omeltigi korraldada ommahelisi loos- wistlusi, pidusi ja wäljastõtte, jett wih- mast tähti jeltiellu-awaldusi wiisi üli pea ei lipu pütrama ta tõlge demokraatlikum mi- niister.

Kuna aga tuju ning waimustuse tõstni- jeks mõjuvalt kaasa aitab hea muusika, siis E. J. A. juhatus organiseerib korraldita pa- sunakoori, kuhu pakub koonduda kõiki mõtte- osalisi-muusikuid.

Üleandmine — E. J. A. kantseleis, Lai- tn. 34. Kantselei awatud iga päew kl. 9—16.

„Jsis“ -puudri

3 omadust:

1. „Jsis“-puuder oma peensuse tõttu katob näonaha ühlaselt

2. „Jsis“-puuder püsib hästi, seepärast vähem tarvidust pauderdamises.

3. „Jsis“-puudrit valmistatakse prantsuse eeskirja järele kõrgis nõojume varjundeis.

Esimene Eesti

pärja- ja kunstlillede tööstus

„ASTRA“

Välke Pärnu maantee 25 (endine nr. 32)

Valmistatakse maitselt ja odavalt

metall-, papp- ja kunstlillede pärgi

Jäilemüüjatele, seitsidele ja koolidele suur hinnamalandus.

Keemiline riietepuhastus

„TAARA“

Dankri t. 17 Suur Amerika t. 18-a.

auruvärvimine, kiirpressimine, pesu- pesemine, klantsstrikimine, kübarate ja kinnaste puhastamine j. n. e.

Töötavad vilunud töõjõud ajakohaste abinõudega, mis tõttu töö kiire ja korralik.

Austusega Omanik.

Narva linavabriku

poollinaseid Eesti seelikuriideid

soovitab

Helsingi riidekauplus

omanik M. KABAL

Tallinnas. V. Karja 17. — Telefon 444-01

Daamide uusimmo kubaraid odava hinnaga soovitab

„Riia ateljee“

Tallinn, Harju tänav nr. 21 k. 4.

Vanad kübarad töötatakse ümber viimase moe järele. Töö kiire ja korralik.

Parimatest parim on

Taavel Lakk'i

Mimosa

küpsispulber

võiga ja ilma võita küpselamiseks.

Nõudke igal pool!

Tähtis kõigile!

Odavamini kui mujal, valmistatud kõiksugu joonistusi ja kirjasi villase, siidi ja muu

lippude peale.

Peale selle kõiksugu joonistusi klaasile, reklaamkaste, rippu- vaid klaas-silte kullaga ja liht-silte.

Tallinn, Kullasepa tän. 2

Kunstmaaler

Traatvõrke
kana, rebaste ja teiste koduloomade kasvatusteks, aedade ja tennisplatside puu- ramiseks, söelteks j.

mitmesuguseks muuks otstarbeks

soovitab odavasti

traatvõrgu ja mõõbli- tööstus

A. Paalberg

Tallinn, Inimata tä.